

Mål 12:

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

I 2017 brukte nordmenn til sammen 1391,6 milliarder kroner til privat konsum¹³. Bærekraftsmål nummer 12 handler om hvordan vi kan forbruke og produsere varer på en måte som sikrer at det er ressurser igjen også til framtidige generasjoner. Hver enkelt av oss kan bidra til at vi når dette målet.

Varene vi kjøper, er en del av et globalt marked der mennesker og miljø påvirkes i hele produksjonskjeden. For at vi skal kunne kjøpe en T-skjorte, har noen dyrket, sanket og bearbeidet bomull, så er bomullen blitt til et plagg på en fabrikk der noen har sydd og pakket. Videre skal T-skjorta fraktes til en butikk. I alle ledd må det tenkes bærekraft hvis vi skal klare å redusere bruken av ressurser. Hvis vi som forbrukere velger produkter som tar hensyn til nettopp dette, og i tillegg velger gjenbruk og produkter med lang levetid når vi kan, har vi tatt viktige skritt mot å nå dette målet.

Samtidig kan ikke forbrukerne ta hele ansvaret for at produksjonskjeden skal være bærekraftig. Myndigheter og bedrifter må sørge for at det faktisk er mulig for forbrukerne å velge produkter som er produsert med hensyn på miljøet. Avfall må bli håndtert på en forsvarlig måte, og vi trenger miljøkrav til produksjon og forvaltning. Om vi virkelig skal nå dette målet, kan det ikke bare være snakk om å ha mulighet til å velge et bærekraftig alternativ, men alle alternativer må være bærekraftige.

Teologisk refleksjon

Da Gud skapte mannen og kvinnen, gav han dem i oppgave å legge jorda under seg og «råde over» fisker, fugler og dyr (1. Mosebok 1,28). Noen ganger er det tolket som et guddommelig klarsignal til å utbytte naturen og dens ressurser. Det er en feiltolkning, for råderetten er gitt i samsvar med råd om god forvaltning.

Dette kommer klart til uttrykk i den andre skapelsesfortellingen, den om mennesket i Edens hage. Gud satte Adam til å «dyrke og passe» hagen (1. Mosebok 2,15). Å være skapt i Guds bilde innebærer å stå i kommunikasjon med Gud: Gud taler til mennesket og gir det i oppdrag å være forvalter av godene i skaperverket. Mennesket svarer på denne tiltalen gjennom ansvarlig (av: an-svar) handling.

Men mennesket lokkes til selvsentrert forbruk og uansvarlig forvaltning. Det skjedde allerede med de to i Edens hage. Tilsvarende fortellinger finner vi mange av i Bibelen, som den Jesus fortalte om den rike bonden (Lukas 12,13-21) som trodde at rikdom og konsum var en sikker vei til det gode liv. Slik er det ikke, sier Jesus: «Ta dere i vare for all slags grådighet! For det er ikke det en eier, som gir liv, selv om en har overflod.»

Spørsmål

- Da Israelfolket fikk manna å spise i ørkenen, fikk de beskjed om å samle nok til dagens behov (2. Mosebok 16,15-18). Kan den fortellingen lære oss noe om ansvarlig forbruk?
- Drøft hva som menes med ansvarlig produksjon.

Utfordring

Er det noe dere kan gjøre i lokalmiljøet for å hjelpe hverandre til å leve mer bærekraftig? Se for eksempel bærekraftigeliv.no for å få inspirasjon.

Bønn

*Herre, vår hyrde,
la oss ikke mangle noe, og vis oss hva vi har.
Lær oss å verdsette ressursene,
bruke igjen og gjøre gammelt nytt.
Takk for alle dine rause gaver.*

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.